

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü

PATATES ÜRÜN RAPORU 2025

Araştırma Yayınları
2025

TEPGE Yayın No: 415

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge>

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ
TRGM/TEPGE

Ürün Raporu
PATATES
2025

Hazırlayan
Zehra YEGÜL
Ziraat Yüksek Mühendisi
Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme Enstitüsü Müdürlüğü
zehra.yegul@tarimorman.gov.tr

Çalışma kapsamında sunulan görüşler tamamıyla yazarlara aittir ve Tarım ve Orman Bakanlığı'nın ya da çalışanlarının görüşlerini temsil etmez.

Çalışmada yer alan veri ve istatistikler yayıncı kurumların kaynaklarından alınmış ve araştırma amaçlı olarak kullanılmıştır. Veriler çalışmanın hazırlandığı dönemde yayınlanmış olan en güncel verilerdir ve dönemselsel olarak yayıncı kurumun güncellemelerinden dolayı farklılık gösterebilir.

TEPGE YAYIN NO: 415

ISBN: 978-625-96249-4-5

**© TEPGE
Her Hakkı Saklıdır.**

Kasım /2025

İletişim:

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı
Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı 06800
Çankaya/ANKARA

Telefon: 0312 287 5833

Faks: 0312 287 5854

Bu rapor Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün izni olmadan kısmen veya tamamen basılamaz, çoğaltılamaz veya elektronik ortama taşınamaz.

Kapak sayfasında kullanılan fotoğraf Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından düzenlenen “2018 yılı Tarım ve İnsan Fotoğraf Yarışması” na aittir. (<http://www.tarimormaninsan.com/img/10-tarim-ve-insan-fotograf-yarismasi/genel/400/birincilik-odulu-mehmet-yikilmazsoy.jpg>)

İÇİNDEKİLER

TABLO DİZİNİ.....	ii
GRAFİK DİZİNİ.....	ii
HARİTA DİZİNİ.....	ii
1. GİRİŞ.....	1
2. DÜNYADA DURUM.....	1
2.1. Dünya Patates Ekim Alanı.....	1
2.2. Dünya Patates Üretimi.....	2
2.3. Ticaret.....	4
2.3.1. İthalat.....	4
2.3.2. İhracat.....	4
2.4. Dünya Patates Üretici Fiyatları	5
3. TÜRKİYE’DE DURUM.....	5
3.1. Türkiye’de Patates Ekim Alanı	6
3.2. Türkiye’de Patates Üretimi	7
3.3. Türkiye’de Patates Tüketimi	9
3.4. Türkiye’de Patates Dış Ticareti.....	9
3.5. Türkiye Patates Fiyatları.....	10
3.6. Türkiye’de Patates Destekleri	10
4. GENEL DEĞERLENDİRME.....	11
EK TABLOLAR.....	13
KAYNAKLAR.....	17

TABLO DİZİNİ

Tablo 1. Ülkelere göre dünya patates ekim alanı	1
Tablo 2. Ülkelere göre dünya patates üretimi	3
Tablo 3. Yıllara göre dünya patates verimi	3
Tablo 4. Ülkelere göre dünya patates ithalatı	4
Tablo 5. Ülkelere göre dünya patates ihracatı	5
Tablo 6. Ülkelere göre patates üretici fiyatları	5
Tablo 7. İllere göre Türkiye patates ekim alanları.....	6
Tablo 8. İllere göre Türkiye patates üretimi	7
Tablo 9. Türkiye patates verimi.....	8
Tablo 10. Türkiye patates tüketimi	9
Tablo 11. Türkiye pazarlama yılına göre toplam ithalat miktarı	9
Tablo 12. Patatese verilen destekler	11
Ek tablo 1. Ülkelere göre dünya patates ekim alanı	13
Ek tablo 2. Ülkelere göre dünya patates üretimi	13
Ek tablo 3. Ülkelere göre dünya patates ithalat miktarı	14
Ek tablo 4. Ülkelere göre dünya patates ihracat miktarı.....	14
Ek tablo 5. Dünya patates üretici fiyatları	15
Ek tablo 6. İllere göre Türkiye patates ekim alanları	15
Ek tablo 7. İllere göre Türkiye patates üretimi	16

GRAFİK DİZİNİ

Grafik 1. Patates ekim alanında önemli ülkeler.....	2
Grafik 2. Patates üretiminde önemli ülkeler.....	3
Grafik 3. Dünya patates ekim alanı, üretim ve verimi	3
Grafik 4. Patates ithalatında önemli ülkeler.....	4
Grafik 5. Patates ihracatında önemli ülkeler	5
Grafik 6. Türkiye patates ekim alanı, üretim ve verimi.....	8
Grafik 7. Ülkelere göre Türkiye patates ihracatı	10
Grafik 8. Türkiye ortalama patates üretici fiyatları	10

HARİTA DİZİNİ

Harita 1. Türkiye’de patates ekimi yapılan önemli iller (2024).....	7
Harita 2. Türkiye’de patates üretimi yapan önemli iller (2024).....	8

1. GİRİŞ

Güney Amerika'nın And Dağları'ndan neredeyse tüm dünyaya yayılan patates, dünyanın giderek büyüyen açlık sorununa cevap verebilecek önemli bitkilerin başında gelmektedir. Öyle ki patates, And Dağları'nda yabani türler olarak belirmiş ve buradan Kolombiya Borsası aracılığıyla küresel yayılımına ve İrlanda Patates Kıtılığı gibi önemli tarihi olaylara katılımına kadar binlerce yıldır kıtalar boyunca medeniyetleri ve beslenme biçimini şekillendirmiştir (FAO, 2025). Osmanlı topraklarında ise 1850'li yıllarda egzotik bir yiyecek olarak İstanbul'da satılmaya başlanan patates, 1890'ların sonunda iyice tanınır olmuştur. Patates, bir çapa bitkisi olduğu için ekim nöbeti içerisinde önemli bir yeri vardır. Özellikle, hafif yapılı topraklarda ekim nöbetine en uygun bitkilerden biri olup, kendisinden sonra ekilecek bitkiye temiz ve havalanmış bir toprak bırakmaktadır.

Patates, bitkisel kaynaklı beslenmede tahıllardan sonra en fazla tüketilen besin maddesidir. Ucuzluğu, birim alandan fazla verim alınması, besin değerinin yüksek oluşu, sindiriminin kolaylığı, kullanım alanının geniş olması ve her çeşit iklimde yetişmesi açısından, hemen hemen bütün dünya ülkeleri tarafından üretilmekte ve

tüketilmektedir (Elçi ve ark.,1994). Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) patatesin insanlık için ne kadar önemli olduğunu vurgulamak ve bu farkındalığı yaratmak adına 2008 yılını Uluslararası Patates Yılı Birleşmiş Milletler ise Aralık 2023'te 30 Mayıs'ı Uluslararası Patates Günü olarak ilan etmiştir.

Küresel olarak en çok bulunan üçüncü gıda ürünü olan patates, dünya genelinde kırsal ve kentsel alanlardaki insanların gıda güvenliğine, geçim kaynaklarına ve istihdamına katkıda bulunmaktadır.

2. DÜNYADA DURUM

2.1. Dünya Patates Ekim Alanı

Dünya patates ekim alanlarında son beş yıla bakıldığında gözle görülür bir değişim görülmemektedir. Değişen iklim koşulları, teknolojideki gelişimin artmasıyla verimde de artışlar olmuştur. Dünya patates üretiminde artan nüfus düşünüldüğünde, ekilen alanlardan alınacak olan verim önemli hale gelmiştir. Özellikle Çin ve Hindistan gibi nüfusları her geçen gün daha da artan ülkeler tarımsal alanda besin ihtiyacını karşılayabilmek için geniş alanlara ihtiyaç duymaktadır (Ödemiş Ticaret Odası Patates Sektör Raporu, 2021).

Tablo 1. Ülkelere göre dünya patates ekim alanı (bin ha)

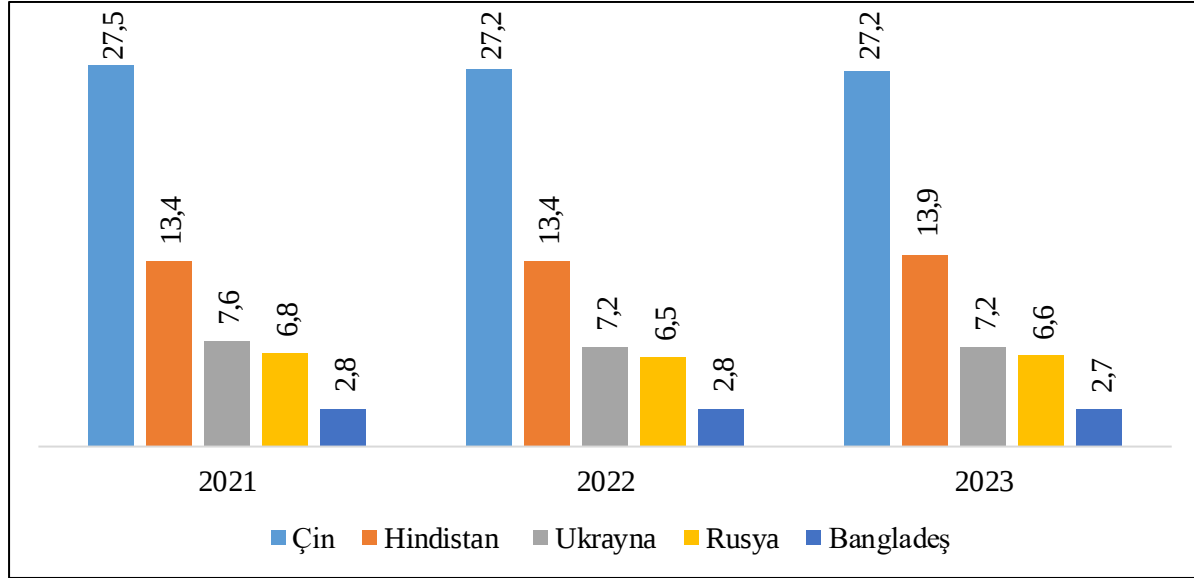
Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Çin	4.036	4.673	4.633	4.535	4.569
Hindistan	2.173	2.051	2.248	2.226	2.332
Ukrayna	1.309	1.325	1.283	1.204	1.210
Rusya Federasyonu	1.239	1.178	1.142	1.086	1.105
Bangladeş	468	461	469	464	456
Diğer	7.114	7.066	7.064	7.141	7.127
Dünya	16.339	16.755	16.839	16.657	16.799

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 19.08.2025)

FAO verilerine göre, 2023 yılında dünyada yaklaşık 17 milyon ha alanda patates ekimi yapılmıştır. Ekim alanlarında bir önceki yıla göre yaklaşık %1 artış olmuştur. En fazla patates ekim alanına sahip olan ülke yaklaşık

4,6 milyon ha ile Çin'dir. Çin'i sırasıyla 2,3 milyon ha ile Hindistan, 1,2 milyon ha ile Ukrayna takip etmektedir. Bu ülkeler dünya patates ekim alanlarının %48,3'ünü oluşturmaktadır.

Grafik 1. Patates ekim alanında önemli ülkeler (%)

Kaynak: Tablo 1

Dünyada patates ekim alanlarını etkileyen faktörlerden bazıları değişen iklim koşulları, fiyat dalgalanmaları, küresel ticaret engelleridir.

2.2. Dünya Patates Üretimi

FAO verilerine göre, patates üretimi 2023 yılında toplam 383 milyon ton olup ortalama verim 22.804 kg/ha'dır. Son beş yılda dünya patates üretiminde artış olmuştur. Dünya patates üretiminde 2023 yılında 93,4 milyon tonluk üretim ile Çin ilk sırada yer alırken, 60,1 milyon ton ile Hindistan ikinci, 21,4 milyon ton ile Ukrayna üçüncü sırada yer almaktadır. Son beş yılda dünya patates üretiminde Çin ve Hindistan'ın söz sahibi olduğu görülmektedir. Lider konumda olan Çin, dünya toplam patates üretiminin %24,4'ünü karşılamıştır. En fazla patates üreten ilk üç ülke dünya üretiminin %45,7'sini oluşturmaktadır (Grafik 2).

Türkiye 5,7 milyon ton üretimle dünya üretiminin %1,5'ini karşılayarak 13. sırada yer almaktadır.

En yüksek patates verimine sahip ülkeler 2023 yılında sırasıyla ABD 51,4 ton/ha, Yeni Zelanda 50,9 ton/ha ve Danimarka 45,1 ton/ha'dır. Üretim miktarına göre birinci sırada olan Çin'in verimi 22,7 ton/ha'dır. Hindistan'ın verim miktarı ise Çin'e göre daha fazla olup 25,8 ton/ha'dır. Türkiye 37,8 ton/ha ile dünya ortalamasının üstünde verime sahiptir.

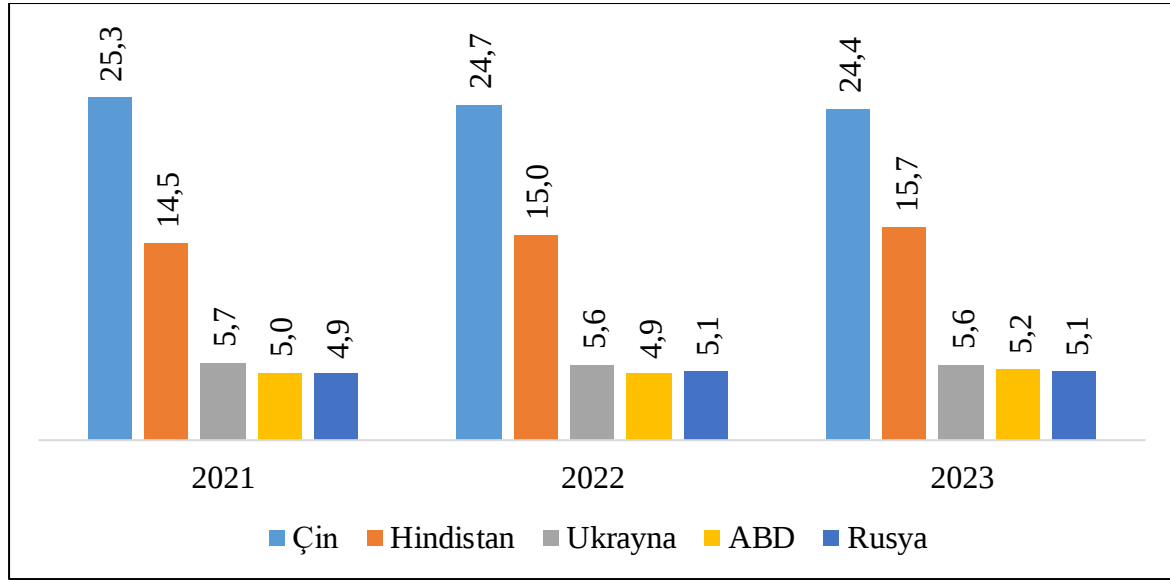
Küresel ölçekte ekim alanlarındaki genişlemeye paralel olarak verimde %1,7 artış gerçekleşmiş, bu artış üretime de yansiyarak toplam üretimde %2,6 yükselme meydana gelmiştir.

Tablo 2. Ülkelere göre dünya patates üretimi (bin ton)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Çin	89.500	92.800	94.350	92.299	93.430
Hindistan	50.190	48.562	54.230	56.176	60.142
Ukrayna	20.269	20.838	21.356	20.899	21.359
ABD	19.251	19.052	18.717	18.237	19.992
Rusya	22.075	19.607	18.296	18.888	19.374
Diğer	164.520	167.978	166.697	166.901	168.785
Dünya	365.805	368.838	373.646	373.400	383.083

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 20.08.2025)

Grafik 2. Patates üretiminde önemli ülkeler (%)

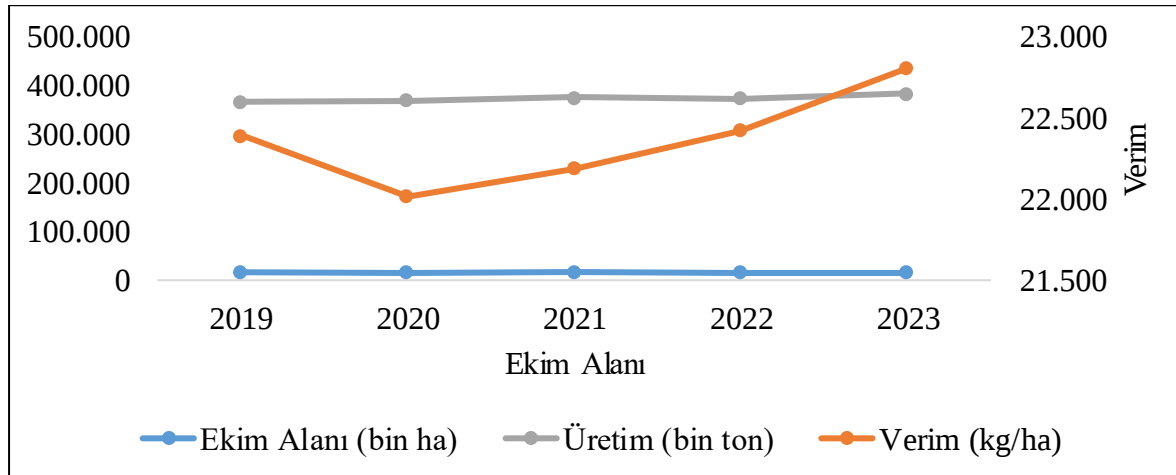
Kaynak: Tablo 2

Tablo 3. Yıllara göre dünya patates verimi (kg/ha)

Yıllar	2019	2020	2021	2022	2023
Verim	22.389	22.014	22.190	22.418	22.804

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 20.08.2025)

Grafik 3. Dünya patates ekim alanı, üretimi ve verimi

Kaynak: Ek Tablo 1, 2, 3

2.3. Ticaret

2.3.1. İthalat

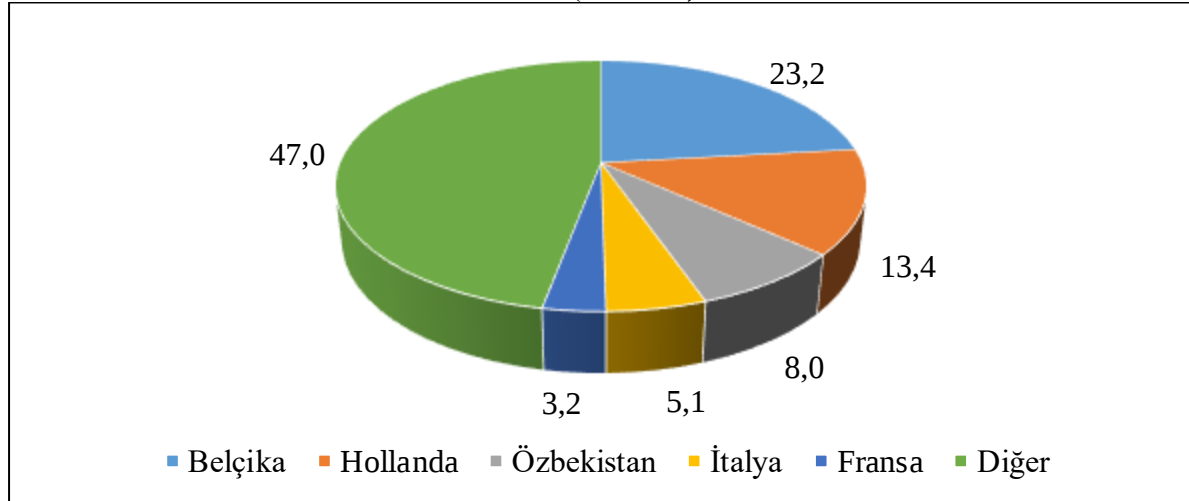
Dünyada 2024 yılında 16,4 milyon ton taze patates ithalatı yapılmıştır. İthalat miktarında bir önceki yıla göre %8,1 artış gerçekleşmiştir. Patates ithalatı yapan ülkeler içerisinde Belçika yaklaşık 4 milyon ton ile ilk sırayı almaktadır. Belçika'yı sırasıyla 2,2 milyon ton ile Hollanda, 1,3 milyon ton ile Özbekistan ve 841 bin ton ile İtalya izlemektedir (Tablo 4).

Tablo 4. Ülkelere göre dünya patates ithalatı (bin ton)

Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
Belçika	2.848	2.853	3.254	3.944	3.803
Hollanda	1.533	1.796	1.591	1.843	2.197
Özbekistan	406	547	532	567	1.305
İtalya	527	541	573	797	841
Fransa	290	287	360	491	524
Diğer	7.258	8.090	7.118	7.527	7.730
Dünya	12.862	14.114	13.428	15.169	16.400

Kaynak: Tarade Map, 2025 (Erişim Tarihi: 21.08.2025)

Grafik 4. Patates ithalatında önemli ülkeler (2024, %)

Kaynak: Ek Tablo 3

2.3.2. İhracat

Dünya taze patates ihracatı 2024 yılında toplam 14,8 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup bir önceki yıla göre %7,2 artış olmuştur. Dünya patates üretiminde öne çıkan ülkeler Çin, Hindistan, Rusya iken bu ülkeler ihracatta söz sahibi değildir. Bu ülkelerde patates daha çok iç tüketime yönelik üretilmektedir. Dünya patates

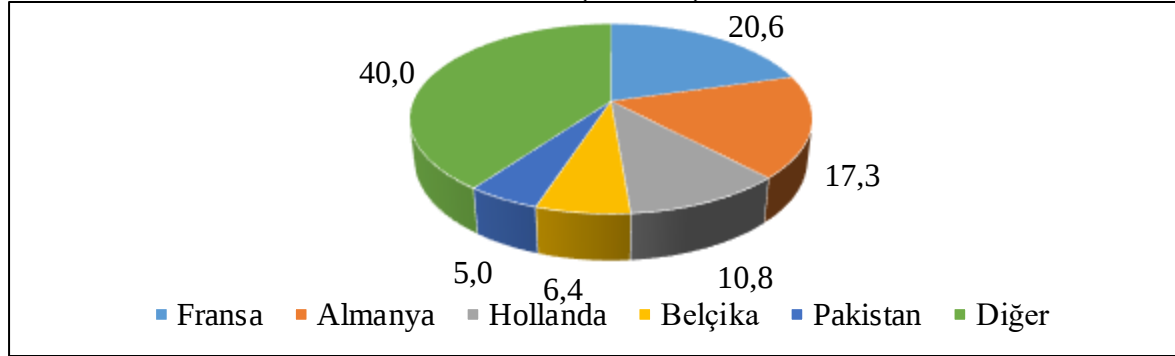
ihracatında 2024 yılında söz sahibi olan ülkeler sırasıyla 3 milyon ton ile Fransa, 2,6 milyon ton ile Almanya ve 1,6 milyon ton ile Hollanda'dır. Fransa'nın dünya ihracatındaki payı 2024 yılında %20,6, Almanya'nın %17,3 ve Hollanda'nın ise %10,8'dir.

Tablo 5. Ülkelere göre dünya patates ihracatı (bin ton)

Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
Fransa	2.168	2.232	2.728	2.709	3.048
Almanya	1.890	1.902	2.085	2.299	2.568
Hollanda	1.121	1.393	1.383	1.688	1.598
Belçika	989	846	1.024	957	944
Pakistan	269	432	925	756	736
Diğer	6.148	6.059	5.723	5.404	5.921
Dünya	12.585	12.865	13.868	13.814	14.815

Kaynak: Trade Map, 2025 (Erişim tarihi: 21.08.2025)

Grafik 5. Patates ihracatında önemli ülkeler (2024, %)

Kaynak: Ek Tablo 4

2.4. Patates Üretici Fiyatları

FAO verilerine göre dünya patates üretici fiyatları incelendiğinde 2023 yılında, en yüksek fiyat Cabo Verde'de 2.755 \$/ton, en düşük fiyat ise Belarus'da 102 \$/ton'dur.

Dünyada önemli patates üretici ve ihracatçı ülkelerin 2023 yılındaki üretici fiyatları ise; Çin'de 432\$/ton, Fransa'da 506\$/ton, Türkiye'de ise 332 \$/ton' dur.

Tablo 6. Ülkelere göre patates üretici fiyatları (\$/ton)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Cabo Verde	2.108	2.069	2.043	2.469	2.755
Jameika	1.211	1.600	1.370	1.074	1.896
Belize	-	992	937	1.654	1.654
Benin	1.348	1.439	1.678	1.584	1.650
Kosta Rika	869	953	927	1.067	1.332
Dünya Ort.	454	466	472	525	575

Kaynak: FAO, 2025 (Erişim Tarihi: 21.08.2025)

3. TÜRKİYE'DE DURUM

Patates genel olarak ılıman-serin iklim bitkisi olmasına rağmen geniş bir adaptasyon yeteneğine sahiptir. Türkiye sahip olduğu agro-ekolojik zenginlik sayesinde patates üretimi açısından oldukça ayrıcalıklı bir konumdadır (Günel ve ark. 2010). Bu nedenle de ülkenin hemen her yöresinde yılın belirli dönemlerinde patates

üretimi mümkün olmakta, nisan ayından başlayarak aralık ayı sonuna kadar patates hasadı devam etmektedir. Patates; farklı iklim bölgelerine hızlı bir şekilde uyum sağlayabilmesi, dünyanın hemen her bölgesinde başarıyla yetiştirilebilmesi, diğer ürünlere bakılarak daha az maliyetli olması, birim alandan alınan ürünün daha çok

olması, yüksek besin değerleri içermesi gibi avantajlara sahip bir üründür (Arioğlu ve ark., 2006; Kolsarıcı, 2011).

Patates, dünya ve Türkiye için hem taze hem de kendisinden elde edilen yan ürünlerle insan beslenmesinde, girdi niteliği ile endüstri bakımından önemli bir tarımsal üründür. Yapılan çalışmalara göre, birim alan başına buğdaydan %75 ve pirinçten %58 daha fazla gıda enerjisine sahip olan patates, üretim alanları başına pirinçten %78, buğdaydan %54 daha fazla protein sağlar (Camire vd., 2009).

Patateste verimlilik üzerinde yüksek nitelikli tohumluk kullanımı, diğer tarla bitkilerine göre çok daha fazla etkili olmaktadır. Yaklaşık on yıldır Niğde ve Nevşehir başta olmak üzere en önemli patates alanlarında karantina önlemlerinin alınmasına yol açan patates siğili (*Synchytrium endobioticum*) hastalığı, tohumluk kaynaklı olarak ortaya çıkmakta ve bulaşık toprağın tarımsal faaliyetler sırasında taşınmasıyla yayılım göstermektedir. Hemen hemen her bölgede

yetiştirilen patatesin ekiminde 2024 yılında ilk sırayı %42,4 ile Orta Anadolu Bölgesi alırken, bunu %18,4 ile Ege Bölgesi ve %11,9 ile Batı Anadolu Bölgesi izlemiştir (TÜİK, 2025).

3.1. Türkiye’de Patates Ekim Alanı

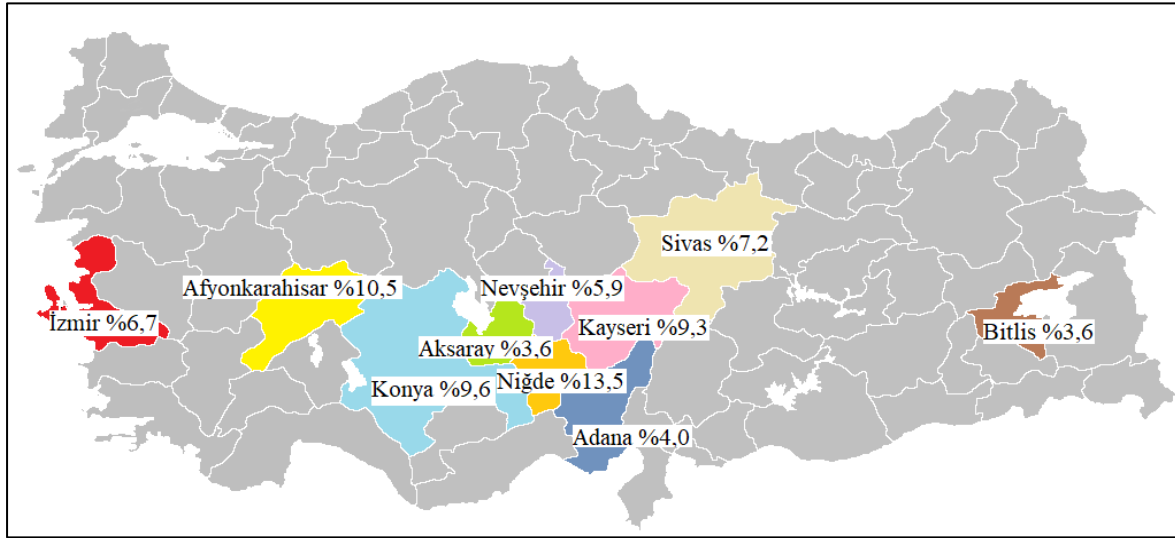
Patates ekim alanları son beş yıl içinde dalgalı bir seyir izlemiş, yıllar itibarıyla artış ve azalışlar gözlenmiştir. Bu azalışların temel nedenleri; patates siğili (*Synchytrium endobioticum*) hastalığının artması, yağışlardaki düzensizlik, fiyat istikrarsızlığı ve girdi maliyetlerindeki yüksek artışlardır. Patates (tatlı patates hariç) ekim alanlarında 2024 yılında bir önceki yıla göre %29,7 oranında artış olmuştur. Türkiye’de 2024 yılında yaklaşık 2 milyon da alanda patates ekimi yapılmıştır. Patates ekim alanlarında 2024 yılında Niğde 264 bin 830 da (%13,5) ile birinci sırada yer alırken, Afyonkarahisar 205 bin 745 da (%10,5) ile ikinci, Konya 187 bin 849 da (%9,6) ile üçüncü sırada yer almaktadır (Tablo 7).

Tablo 7. İllere göre Türkiye patates¹ ekim alanları (da)

İller	2020	2021	2022	2023	2024
Niğde	182.820	146.890	176.300	194.800	264.830
Afyonkarahisar	153.387	151.038	149.968	163.246	205.745
Konya	151.807	145.496	120.491	108.010	187.849
Kayseri	124.160	117.380	112.055	154.094	181.602
Sivas	65.873	71.180	86.490	89.862	140.108
İzmir	129.000	112.344	111.733	124.040	130.536
Nevşehir	69.849	68.385	71.075	83.980	115.461
Adana	60.905	60.950	56.560	54.661	78.582
Bitlis	44.920	49.075	51.675	53.180	71.298
Aksaray	58.155	70.600	69.591	73.899	70.960
Diğer	439.059	395.837	385.778	409.497	510.782
Türkiye	1.479.935	1.389.175	1.391.716	1.509.269	1.957.753

Kaynak: Ek Tablo 6¹/ Rapor genelinde patates ifadesi taze patatesi kapsamaktadır ve tatlı patates hariçtir.

Harita 1. Türkiye’de patates ekimi yapılan önemli iller (2024)

Kaynak: TÜİK, 2025

3.2. Türkiye’de Patates Üretimi

Patates üretimi, ekim alanlarındaki daralma, fiyat dalgalanmaları, iklim koşulları ve verim düzeyindeki değişimler gibi etmenlere bağlı olarak değişiklik gösterebilmektedir. Türkiye’de 2024 yılında 6,9 milyon ton patates (tatlı patates hariç) üretilmiş, patates üretimi bir önceki yıla göre %21,1 artmıştır. Niğde 915 bin 734 tonluk (%13,3) patates üretimi ile birinci sırada yer alırken, Kayseri 787 bin 842 ton (%11,4) ile ikinci, Konya ise 753 bin 717 ton (%10,9) ile üçüncü sırada

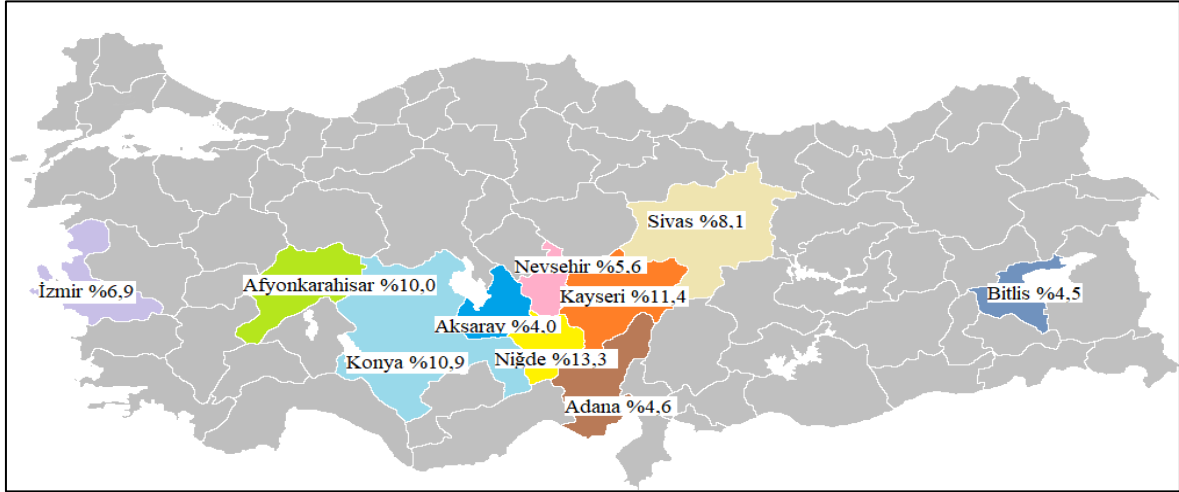
yer almaktadır (Tablo 8). Türkiye’de patates verimi yıllar itibarıyla artış göstermiş olup 2025 yılında 3.525 kg/da düzeyine ulaşmıştır. Patates veriminin en yüksek olduğu iller sırasıyla Bitlis 4.361 kg/da, Kayseri 4.338 kg/da ve Adana 4.054 kg/da olup Türkiye ortalamasının üzerindedir. Üretim miktarı en yüksek olan Niğde’nin patates verimi 3.458 kg/da’dır. Bitlis üretiminde 9. sırada yer alırken verimi en yüksek ilimizdir (TÜİK, 2025).

Tablo 8. İllere göre Türkiye patates üretimi (ton)

İller	2020	2021	2022	2023	2024
Niğde	689.312	575.627	679.653	757.480	915.734
Kayseri	540.824	520.948	490.072	704.041	787.842
Konya	638.171	622.435	518.677	462.545	753.717
Afyonkarahisar	551.453	562.927	607.539	581.850	688.152
Sivas	192.630	194.742	334.435	410.377	560.398
İzmir	435.925	447.092	436.530	476.543	478.656
Nevşehir	289.413	295.503	280.162	318.646	398.557
Adana	211.265	224.794	201.362	217.444	318.580
Bitlis	194.353	259.713	256.366	273.922	310.937
Aksaray	250.349	309.132	294.829	313.453	279.027
Diğer	1.206.305	1.087.087	1.100.375	1.183.699	1.408.400
Türkiye	5.200.000	5.100.000	5.200.000	5.700.000	6.900.000

Kaynak: Ek Tablo 7

Harita 2. Türkiye’de patates (tatlı patates hariç) üretimi yapılan önemli iller (2024)

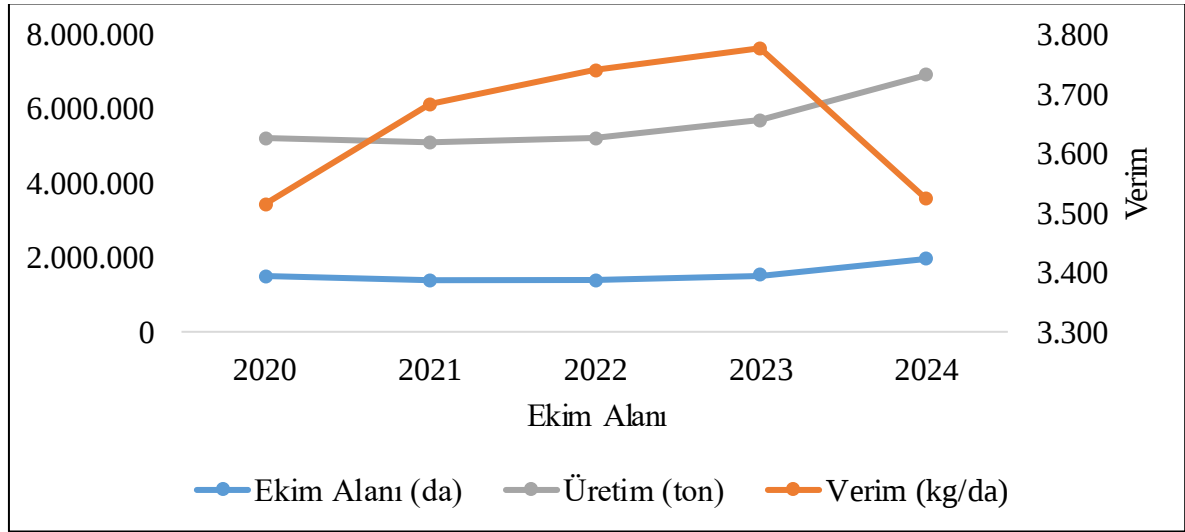
Kaynak: TÜİK, 2025

Tablo 9. Türkiye patates verimi (kg/da)

Yıllar	2020	2021	2022	2023	2024
Verim	3.514	3.682	3.739	3.777	3.525

Kaynak: TÜİK, 2025

Grafik 6. Türkiye patates ekim alanı, üretimi ve verim

Kaynak: Tablo 7,8, 9

Verimde 2024 yılında bir önceki yıla göre %29,7'lik artış üretime de %6,7 oranında artış olarak yansımıştır. Verimdeki bu azalmaya rağmen ekim alanlarındaki

3.3. Türkiye’de Patates Tüketimi

Patates; taze veya işlenmiş olarak insan beslenmesinde, yumruları direkt olarak veya fabrika artıkları şeklinde hayvan beslenmesinde, bitkisel üretiminin devamlılığını sağlamak için tohumluk olarak ve çeşitli şekillerde gıda sanayinde işlenerek kullanılan önemli bir endüstri bitkisidir. Temel gıda ürünü olan patatesin kullanım alanlarının yaygınlaşması ve dünya nüfusunun artması patatese olan talebi ve tüketimini hızlı bir şekilde arttırmaktadır.

Patates tüketiminde son beş yılda dalgalanmalar gerçekleşmiş, 2023/24 sezonunda tüketim bir önceki sezona göre %11,6 artarak yaklaşık 5 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. Kişi başına patates tüketimi ise son beş yılda 50-58 kg arasında değişim göstermiştir. Yeterlilik derecesinin %102 olması patates üretiminde kendine yeten bir ülke olduğumuzu göstermektedir (Tablo 10).

Tablo 10. Türkiye patates tüketimi

Yıllar	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24
Tüketim (bin ton)	4.210	4.287	4.234	4.438	4.952
Kişi Başına Tüketim (kg)	50,6	51,3	50,0	52,0	58,0
Yeterlilik Derecesi (%)	104,1	106,5	106,1	103,6	102,0

Kaynak: TÜİK, 2025

3.4. Türkiye’de Patates Dış Ticareti

Türkiye patates üretiminde kendine yeterli bir ülkedir. Patatesin pazarlama yılı 1 Temmuz-30 Haziran arasındadır. 2024/25

yılı pazarlama dönemi içerisinde ithalat çok düşüktür.

Tablo 11. Türkiye pazarlama yılına göre toplam ihracat miktarı (ton)

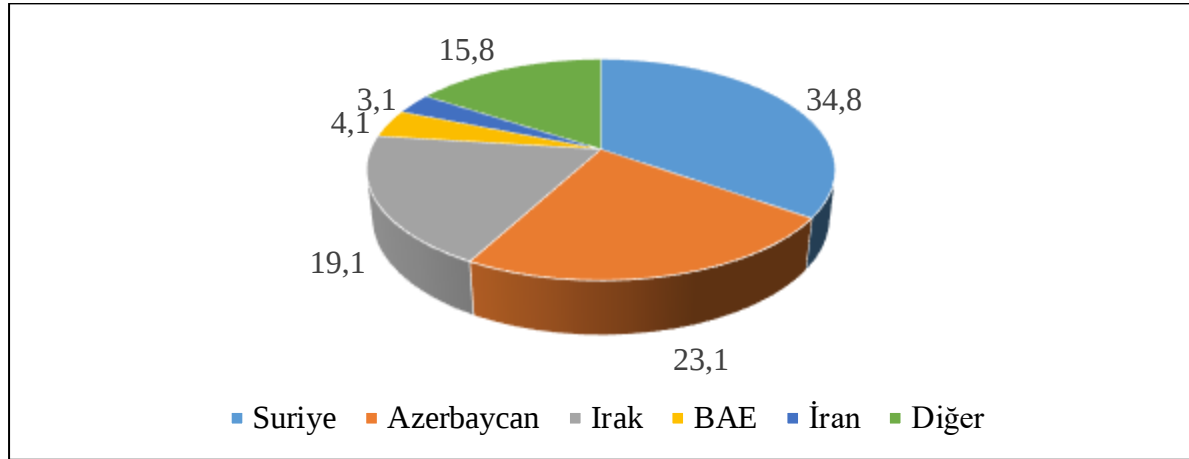
	2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
İhracat	218.272	260.445	52.148	14.710	284.134

Kaynak: TÜİK, 2025 (070190 GTİP ile tüm rejimlerin toplamı alınarak hesaplanmıştır.)

Türkiye 2024/25 pazarlama yılında 284.134 ton taze patates (GTİP: 070190) ihracatı yapmıştır. Bu üretim sezonunda en fazla patates ihracatı %34,8 ile Suriye’ye yapılmıştır (Grafik 7). Son beş üretim sezonu incelendiğinde, patates ihracatının 2021/22 sezonunda yükselişe geçtiği görülmektedir. Ancak 2022 ve 2023 yıllarında, yurt içi fiyatlarda olağanüstü dalgalanmaların olması ve öncelikli olarak iç tüketim ihtiyacının karşılanması amacıyla

ihracata kısıtlamalar getirilmiştir. Patates, 27 Ocak 2022 tarih ve 31732 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bazı Tarım Ürünlerinin İhracatına İlişkin Tebliğ’de (İhracat:2022/1), ihracatı kısıtlanan ürünler arasında yer almıştır. Ancak, 08/03/2023 (İhracat 2023/5) tarihli “Bazı Tarım Ürünlerinin İhracatına İlişkin Tebliğ’in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ” in Resmi Gazetede yayınlanması ile birlikte patatesten ihracat kısıtlaması kaldırılmıştır.

Grafik 7. Ülkelere göre Türkiye patates ihracatı (2024/25, %)

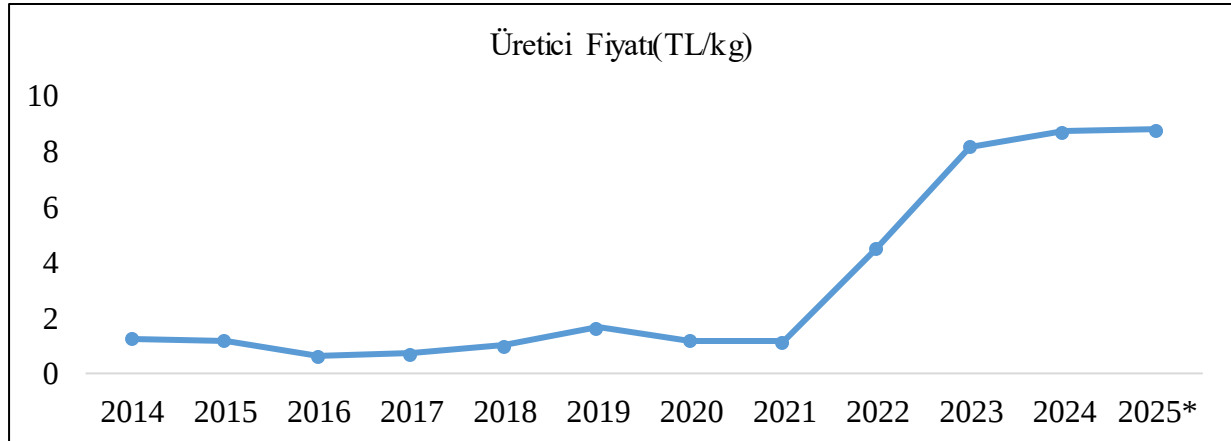
Kaynak: TÜİK, 2025 (070190 GTİP ile tüm rejimlerin toplamı alınarak hesaplanmıştır).

3.5. Türkiye’de Patates Fiyatları

Türkiye’de patates, fiyat dalgalanma gösteren ürünlerin başında gelmektedir. Grafik 8’e göre son on yılda patates fiyatlarında 2021 yılından itibaren ciddi bir artış görülmektedir. Ortalama patates üretici fiyatı 2021 yılında 1,16 TL/kg iken 2022 yılında %289 artarak 4,51 TL/kg olmuştur. Ortalama patates üretici fiyatı 2024 yılında

8,71 TL/kg’dır. 2025 yılı sekiz aylık fiyat ortalaması ise 8,55 TL/kg’dır. Tüketici fiyatı ise 2022 yılında dört aylık ortalama 6,21 TL/kg olup, TÜİK 2022 yılı mayıs ayından itibaren tüketici fiyatlarını yayınlamamaktadır (TÜİK, 2024). Fiyatlardaki artış devam etmektedir

Grafik 8. Türkiye ortalama patates üretici fiyatları (TL/kg)

Kaynak: TÜİK, 2025 *8 aylık üretici fiyat ortalamasıdır.

3.6. Türkiye’de Patates Destekleri

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 2024 yılında patates üreticilerine; 103 TL mazot, 35 TL gübre olmak üzere toplam 138 TL/da mazot gübre desteği sağlanmaktadır. Sertifikalı tohum üretim desteği sertifikalı kademede 0,10 TL/da, orijinal/temel ve üstü

kademede ise 0,20 TL/da olarak uygulanmaktadır. Ayrıca sertifikalı tohumluk kullanım desteği ise 2023-2024 yıllarında 260 TL/da olarak verilmektedir.

2025-2027 yıllarında yapılacak Bitkisel Üretime Yönelik Desteklemeler ile Diğer Bazı Tarımsal Desteklemelere Ödeme Yapılmasına Dair Tebliğ ile 3 yıllık yeni bir destekleme programı oluşturulmuştur. Bu düzenleme kapsamında destekler daha sade, anlaşılır ve etkin bir yapıya kavuşturulmuştur. Tebliğe göre; birim destek katsayı değeri ve destekleme tutarları her yıl yeniden belirlenmekte olup, her ürün kategorisi için ayrı destek katsayıları tanımlanmıştır.

2025 üretim yılı itibarıyla birinci kategori ürünler arasında yer alan patatesin temel destek katsayısı 1 olarak belirlenmiş ve destek miktarı dekara 244 TL olarak uygulanmaktadır. Temel destek kapsamında tüm ürünlerde için mazot maliyetinin %50'si ve gübre maliyetinin %25'i devlet tarafından karşılanmaktadır. Planlı üretim desteği kapsamında, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından belirlenen havzalarda patates yetiştiren üreticilere dekara 244 TL destek

sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra, üretimi geliştirme desteği kapsamında 2,2 katsayısı uygulanarak 536,8 TL/da destek verilmektedir. Ayrıca yerli sertifikalı tohum kullanan üreticiler için dekara 244 TL tutarında ek destek ödemesi yapılmaktadır.

Patates sigili görülen alanlar ile patates sigili için oluşturulan güvenlik kuşağındaki alanlarda, karantina önlemi olarak alternatif ürün yetiştirilmesi veya nadasa bırakılması durumunda ÇKS'ye dahil olan çiftçilere 2025 yılı üretim sezonu için alternatif uygulamaları için dekar başına 200 TL destekleme ödemesi yapılmaktadır. Hastalığın ülkede geniş alanlara yayılmasını önlemek ve kontrol altına alabilmek amacıyla patates yetiştirilmesi yasaklanan alanlarda alternatif ürün yetiştiren üreticilerin mağduriyetini gidermek amacıyla üç yıllık münavebe şartı dikkate alınarak üç yılda bir telafi edici ödeme yapılmaktadır.

Tablo 12. Patatese verilen destekler (TL/da)

Destekler	2020	2021	2022	2023	2024
Toprak analizi	0,8	0,8	1,0	1,0	1,0
Gübre desteği	4	8	21	21	35
Mazot desteği	27	30	125	172	103
Sertifikalı tohumluk kullanım desteği	100	100	200	260	260

Kaynak: TOB, 2025

4. GENEL DEĞERLENDİRME

Patates, birim alandan fazla verim alınması, besin değerinin yüksek oluşu, sindiriminin kolaylığı, kullanım alanının geniş olması, her çeşit iklimde yetişmesi bakımından hemen hemen bütün dünya ülkeleri tarafından üretilmekte ve tüketilmektedir. Patates, dünya çapında kırsal ve kentsel alanlardaki insanların gıda güvenliği ve beslenmesinin yanı sıra geçim kaynaklarına ve istihdamına da katkıda bulunur.

FAO verilerine göre, 2023 yılında dünyada bitkisel üretim miktarı açısından şeker kamışı, mısır, pirinç, buğday, yağlı palmye meyvesinden sonra patates altıncı sırada gelmektedir. Dünyada üretilen bitkisel ürünler içindeki patates üretiminin payı yaklaşık %4'tür.

TÜİK Bitkisel Üretim 1. Tahminine göre; 2025 yılında patates üretiminin bir önceki yıla göre %13 oranında azalarak 6 milyon ton olması beklenmektedir.

Patates yemeklik taze veya işlenmiş ürünler ve tohumluk ticareti açısından dünyada önemli pazarı olan bir üründür. Türkiye'nin patates üretiminde göstermiş olduğu büyük ilerlemeye rağmen, dünya taze patates ticaretinde yeterli pay sahibi olduğu söylenemez. 2024 yılı Türkiye'nin dünya taze patates ihracatındaki payı %1,2'dir.

Türkiye'de patates üretici ve tüketici fiyatı en fazla dalgalanma gösteren ürünlerin başında gelmektedir. Türkiye'de patates üretimine etki eden faktörleri belirlemek için bir model oluşturulmuş ve patates üreticilerinin patates üretimlerine karar verirken bir önceki yıl ellerine geçen patates fiyatına, geçen yılki gübre fiyatına ve tüketilen patates miktarına yani talebe bakarak patates ektikleri belirlenmiştir. Bir önceki yıl çiftçinin eline geçen patates fiyatı ve patates tüketimi arttığında; çiftçiler daha çok patates üretmektedir. Gübre fiyatları

arttığında ise çiftçilerin patates üretiminden uzaklaştığı sonucuna varılmıştır. (Kadakoğlu B., Karlı B., 2021). Fiyatlardaki istikrarsızlık pazarlama sorunlarına da yol açmaktadır. Sonuç olarak patates üretimi ve ticareti, hem gıda güvenliği hem de ekonomik kalkınma açısından stratejik bir öneme sahiptir. Türkiye'de üretim miktarları yüksek olmasına rağmen, fiyat dalgalanmaları ve ihracattaki sınırlı pay, sektörün potansiyelini tam olarak kullanmasını engellemektedir. Bu nedenle, üreticilerin gelirlerini güvence altına almak, üretim kararlarını desteklemek ve pazarlama sorunlarını azaltmak amacıyla etkin tarımsal politikalar, destekleme programları ve fiyat istikrarını sağlayacak önlemler büyük önem taşımaktadır. Sürdürülebilir bir patates üretimi, yalnızca üretici refahını artırmakla kalmayacak, aynı zamanda ülkenin gıda güvenliği ve tarımsal rekabet gücüne de önemli katkılar sağlayacaktır

Ek Tablolar

Ek Tablo 1. Ükelere göre dünya patates ekim alanı (bin ha)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Çin	4.036	4.673	4.633	4.535	4.569
Hindistan	2.173	2.051	2.248	2.226	2.332
Ukrayna	1.309	1.325	1.283	1.204	1.210
Rusya Federasyonu	1.239	1.178	1.142	1.086	1.105
Bangladeş	468	461	469	464	456
ABD	379	369	376	372	389
Pakistan	196	185	234	314	341
Nijerya	322	322	324	323	323
Peru	331	333	332	343	314
Almanya	272	274	258	266	265
Kenya	213	176	216	232	239
Mısır	178	276	211	246	236
Bolivya	176	182	191	196	209
Fransa	207	216	212	212	204
Nepal	194	188	199	198	204
Belarus	302	226	236	196	189
Polonya	188	177	175	173	183
Belarus	147	147	158	172	158
Kore Cumhuriyeti	138	144	154	154	157
Kanada	166	165	159	162	155
Diğer	3.705	3.685	3.629	3.583	3.563
Dünya	16.339	16.755	16.839	16.657	16.799

Kaynak: FAO, 2025

Ek Tablo 2. Ükelere göre dünya patates üretimi (bin ton)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Çin	89.500	92.800	94.350	92.299	93.430
Hindistan	50.190	48.562	54.230	56.176	60.142
Ukrayna	20.269	20.838	21.356	20.899	21.359
ABD	19.251	19.052	18.717	18.237	19.992
Rusya	22.075	19.607	18.296	18.888	19.374
Almanya	10.602	11.715	11.312	10.683	11.607
Bangladeş	9.655	9.606	9.887	10.145	10.432
Fransa	8.560	8.822	8.987	8.067	8.606
Pakistan	4.869	4.553	5.873	7.937	8.320
Mısır	5.201	6.786	6.274	7.210	6.869
Kanada	5.364	5.287	6.153	6.275	6.543
Hollanda	6.961	7.020	6.676	6.916	6.492
Türkiye	4.980	5.200	5.100	5.200	5.700
Polonya	6.482	7.860	7.081	6.031	5.590
Peru	5.389	5.515	5.702	6.037	5.445
Büyük Britanya	5.307	5.513	5.127	5.062	4.704
Cezayir	5.020	4.659	4.361	4.356	4.632
Brezilya	3.712	3.753	3.853	3.926	4.189
Belçika	4.028	3.929	3.871	3.578	4.022
Belarus	4.355	3.708	3.405	3.859	4.021
Diğer	74.035	74.052	73.033	71.619	71.613
Dünya	365.805	368.838	373.646	373.400	383.083

Kaynak: FAO, 2025

Ek Tablo 3. Ülkelere göre dünya patates ithalat miktarı (ton)

Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
Belçika	2.848.232	2.853.427	3.253.957	3.943.815	3.803.437
Hollanda	1.532.661	1.796.247	1.591.487	1.843.484	2.196.959
Özbekistan	405.755	547.151	532.474	566.998	1.304.802
İtalya	526.847	541.444	573.312	796.773	840.845
Fransa	289.590	286.589	359.586	490.528	524.267
Portekiz	351.941	344.607	433.143	490.477	515.590
Almanya	617.132	499.242	473.918	474.941	508.134
ABD	420.231	404.454	546.661	559.560	462.238
Afganistan	294.734	359.205	249.429	373.803	306.756
Malezya	235.987	217.521	232.532	262.883	288.209
Yunanistan	160.648	147.811	191.050	222.977	236.143
Romanya	187.912	203.164	195.359	186.181	231.442
Nepal	276.495	331.114	302.776	258.222	223.703
Meksika	142.009	115.838	118.847	154.352	205.983
BAE	243.035	223.310	-	309.707	204.902
Çek Cumhuriyeti	220.147	185.101	176.851	173.932	190.862
Vietnam	58.917	63.829	84.144	55.395	189.834
Sri Lanka	126.810	116.716	153.823	168.183	180.102
Uganda	31.724	107.993	9.034	104.473	178.138
Avusturya	151.541	155.083	136.955	145.192	176.554
Diğer	3.739.430	4.613.677	3.812.832	3.587.164	3.630.984
Dünya	12.861.778	14.113.523	13.428.170	15.169.040	16.399.884

Kaynak: Trade Map, 2025

Ek Tablo 4. Ülkelere göre dünya patates ihracat miktarı (ton)

Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
Fransa	2.168.425	2.232.284	2.728.295	2.709.248	3.048.301
Almanya	1.890.326	1.901.999	2.084.944	2.299.115	2.568.235
Hollanda	1.121.084	1.393.445	1.382.505	1.687.772	1.598.270
Belçika	988.534	845.678	1.023.596	957.386	943.745
Pakistan	269.328	431.942	925.354	755.811	736.062
Çin	441.795	389.762	451.812	390.212	625.252
Mısır	591.831	476.966	945.539	588.355	583.577
ABD	477.238	560.104	507.891	540.339	557.677
Kazakistan	347.052	198.258	240.037	398.878	546.867
Kanada	444.015	428.563	577.741	602.984	509.401
Hindistan	295.977	349.600	441.397	516.842	505.876
İspanya	272.663	324.962	351.670	-	377.334
Türkiye	125.611	265.185	158.562	24.992	174.105
Birleşik Krallık	168.658	153.645	191.596	164.192	145.440
Güney Afrika	161.034	161.720	153.861	136.814	135.672
İsrail	169.062	193.501	116.081	155.289	126.439
Kenya	27.194	67.534	34.856	85.650	126.251
Polonya	26.233	98.855	34.071	48.117	112.204
Portekiz	46.161	49.948	57.094	96.031	98.003
Rusya	353.297	111.810	64.721	114.668	86.255
Diğer	2.199.868	2.231.934	1.396.097	1.540.979	1.210.411
Dünya	12.585.386	12.864.695	13.867.720	13.813.674	14.815.377

Kaynak: Trade Map, 2025

Ek Tablo 5. Dünya patates üretici fiyatları (\$/ton)

Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023
Cabo Verde	2.108	2.069	2.044	2.469	2.755
Jameika	1.212	1.600	1.370	1.074	1.896
Belize	-	992	937	1.654	1.654
Benin	1.348	1.439	1.678	1.584	1.650
Kosta Rika	869	953	927	1.067	1.332
Filipinler	711	799	750	771	1.207
İzlanda	984	911	990	1.103	1.137
Panama	761	730	871	935	1.074
Mali	752	864	880	922	1.019
Suudi Arabistan	528	885	827	1.141	991
Nikaragua	487	672	585	749	907
Japonya	802	1.254	1.532	1.016	898
Endonezya	655	711	723	793	882
Katar	742	934	879	714	879
Sri Lanka	752	752	674	763	782
İtalya	556	521	536	596	774
Mauritius	691	635	648	716	770
Zambiya	675	518	659	791	760
Yunanistan	702	560	587	660	758
Senegal	537	538	565	677	707
Dünya Ort.	454	466	472	525	575

Kaynak: FAO, 2025

Ek Tablo 6. İllere göre Türkiye patates ekim alanları (da)

İller	2020	2021	2022	2023	2024
Niğde	182.820	146.890	176.300	194.800	264.830
Afyonkarahisar	153.387	151.038	149.968	163.246	205.745
Konya	151.807	145.496	120.491	108.010	187.849
Kayseri	124.160	117.380	112.055	154.094	181.602
Sivas	65.873	71.180	86.490	89.862	140.108
İzmir	129.000	112.344	111.733	124.040	130.536
Nevşehir	69.849	68.385	71.075	83.980	115.461
Adana	60.905	60.950	56.560	54.661	78.582
Bitlis	44.920	49.075	51.675	53.180	71.298
Aksaray	58.155	70.600	69.591	73.899	70.960
Hatay	24.697	25.708	28.580	30.581	49.668
Eskişehir	20.511	14.710	15.680	21.409	37.282
Kırşehir	6.877	8.792	10.995	25.902	33.967
Bolu	49.857	30.460	28.534	29.385	29.403
Tokat	23.295	20.925	19.246	18.645	29.022
Karaman	19.140	19.175	18.968	26.474	28.142
Trabzon	32.142	29.736	26.401	27.212	25.998
Erzurum	35.575	35.554	34.555	32.752	24.071
Yozgat	14.925	13.746	16.033	17.836	22.597
Amasya	10.664	9.067	9.678	12.261	21.756
Diğer	201.376	187.964	177.108	167.040	208.876
Türkiye	1.479.935	1.389.175	1.391.716	1.509.269	1.957.753

Kaynak: TÜİK, 2025 Ek Tablo 7. İllere göre Türkiye patates üretimi (ton)

İller	2020	2021	2022	2023	2024
Niğde	689.312	575.627	679.653	757.480	915.734
Kayseri	540.824	520.948	490.072	704.041	787.842
Konya	638.171	622.435	518.677	462.545	753.717
Afyonkarahisar	551.453	562.927	607.539	581.850	688.152
Sivas	192.630	194.742	334.435	410.377	560.398
İzmir	435.925	447.092	436.530	476.543	478.656
Nevşehir	289.413	295.503	280.162	318.646	398.557
Adana	211.265	224.794	201.362	217.444	318.580
Bitlis	194.353	259.713	256.366	273.922	310.937
Aksaray	250.349	309.132	294.829	313.453	279.027
Hatay	90.430	96.521	99.993	104.105	154.584
Eskişehir	76.875	60.379	62.767	86.146	137.897
Kırşehir	21.837	26.153	33.442	87.495	103.510
Karaman	65.774	65.950	67.120	94.546	86.624
Amasya	49.460	39.333	43.144	52.606	84.984
Bolu	137.129	90.970	86.595	79.888	76.321
Tokat	59.154	50.514	48.928	48.412	70.100
Yozgat	49.350	44.371	52.512	52.589	64.489
Ankara	23.803	34.573	43.653	55.421	60.982
Erzurum	88.397	70.660	104.042	90.456	58.126
Diğer	544.096	507.663	458.179	432.035	510.783
Türkiye	5.200.000	5.100.000	5.200.000	5.700.000	6.900.000

Kaynak: TÜİK, 2025

KAYNAKLAR

- Anonim, 2023. <https://bagtarimurunleri.com.tr/patates-tarihcesi/> (Erişim tarihi: 09/09/2025).
- Arioğlu, H., Çalışkan, M.E., Onaran H., 2010. "Türkiye’de Patates Üretimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri", IV. Ulusal Patates Kongresi, Niğde.
- Camire, M. E., Kubow, S. And Donnelly, D. J., 2009. "Potatoes and Human Health", Critical Reviews in Food Science and Nutrition, 49 (10), 823-840.
- Elçi, Ş. Kolsarıcı, Ö. Geçit, H.H., 1994. Tarla Bitkileri Ders Kitabı, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayını, Yayın no:1385, Ankara.
- FAO, 2025. Food and Agriculture Organization of The United Nations Statistics Division <http://faostat.fao.org> (Erişim Tarihi: 05.08.2025).
- Günel, E, Çalışkan M.E., Kuşman N., Koç M.T., Yılmaz A., T. Ağırnaslıgil, Onaran H. 2010. Nişasta ve Şeker Bitkileri Üretimi. Türkiye Ziraat Mühendisliği 7. Teknik Kongresi (11-15 Haziran 2010, Ankara) Bildirileri, s. 377-396.
- <https://www.fao.org/international-potato-day/en> (Erişim Tarihi 16.09.2025)
- İstanbul Ticaret Borsası, 2024. Borsa Meydanında Sektörler Konuşuyor, Patates soğan üretimi ve Ticareti, 2024 <https://www.istib.org.tr/resim/siteici/files/I%CC%87STI%CC%87B-Borsa%20Meydan%C4%B1-Kitap-2024-04-PATATES%20SOGAN-v03.pdf> (Erişim Tarihi 16.09.2025)
- Kadakoğlu B., Karlı B., 2021. "Türkiye’de Patates Üretimi, İhracatı ve Destekleme Politikalarının Değerlendirilmesi" Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi Cilt 16, Sayı 1, Sayfa 7-16.
- Ödemiş Ticaret Odası Patates Sektör Raporu, 2021 (Erişim Tarihi 09.09.2025)
- Trade Map, 2025. www.trademap.org (Erişim: 09.09.2025).
- TÜİK, 2025. Türkiye İstatistik Kurumu, <http://www.tuik.gov.tr> (Erişim Tarihi: 05.09.2025).